

God jul!

- Mat, måltid och gemenskap
- Betlehem – brödets hus
- Julinsamlingen – *Bryt en tradition*
- Församlingens julkorsord

Trygg varm
välkomnande!

#4
2022

DET GÅR PRECIS LIKA BRA MED SELLERI! **ELLER?**

” Elisabeths ord

WERNER & WERNER (spelade av Åke Cato och Sven Melander) sjunger ut sin frustration över julskinkan som just rymt sin väg men konstaterar att det går precis lika bra att bjuda på selleri. Nästan i alla fall... Hur är det med det egentligen? Hur fast rotade är våra traditioner när det kommer till mat och måltidsgemenskap?

Julen närmar sig med stormsteg och som vanligt är känslorna inför högtiden varierande. Vissa ryser av välbehag när man får se de första julprylarna i varuhuset. Andra ryser av helt andra skäl; av stress, press och hets för att få tid och pengar att räcka till. Ytterligare andra ser fram emot gemenskapen med familj och vänner medan andra värjer sig mot insikten att inte heller i år ha någon att dela juldagarna med.

När jag var barn gick det absolut inte lika bra med selleri. Jag är uppvuxen på ett sydskskänt lantbruk med, bara för att nämna något exempel, minst tre olika sorters sylta; kalvsylta, rullsylta och presssylta. Ni kan då tänka er antalet olika sillinläggningar eller korvvarianter... När det överdådiga julbordet var framdukat och det var dags att sätta sig till bords, så ringdes det till och med i en liten malmklocka med rött sidenband för att signalera att årets viktigaste måltid var redo att inmundigas.

NÄR JAG SJÄLV BLEV FÖRÄLDER så kändes det viktigt att hålla fast vid de traditioner jag själv vuxit upp med (även om jag faktiskt – hör och häpna – hoppade över syltorna...) och i mitten av november började stressen krypa fram ur vråna - något tidigare än tomtarna... Nu, när barnen fyllt fem år, i en tid och en omvärld som är minst sagt omtumlande och oroande, blir det faktiskt jul på ett annat sätt. För vad spelar det för roll att köttbullarna inte är lika stora eller perfekt runda? Vad spelar det för roll att det

blev köpepepparkakor i stället för hembakta eller om det inte blev några pepparkakor alls? Huvudsaken i år är att klockorna ringer in till måltidsgemenskap med medmänniska och Gud i julnattsmässans nattvardsfirande och till julottans glädjefyllda budskap om det lilla barnet – Frälsaren – som föfts i Betlehems stall.

Med Zacharias Topelius ord från SvPs 645 (också kallad *Sibelius julvisa*) vill jag önska dig en fridfull och välsignad advents- och jultid.

Giv mig ej glans, ej guld, ej prakt i signad juletid.

Giv mig Guds ära, änglavakt och över jorden frid. Giv mig en fest som gläder mest den konung jag har bett till gäst.

Giv mig ej glans, ej guld, ej prakt, giv mig en änglavakt.

Giv mig ett hem på fosterjord, en gran med barn i ring, en kväll i ljus med Herrens ord och mörker däromkring.

Giv mig ett bo med samvetsro, med glad förtröstan, hopp och tro.

Giv mig ett hem på fosterjord och ljus av Herrens ord.

Till hög, till låg, till rik, till arm, kom helga julefrid.

Kom barnaglad, kom hjärtevarm i världens vintertid.

Du ende som ej skiftar om, min Herre och min Konung, kom.

Till hög, till låg, till rik, till arm, kom glad och hjärtevarm.

God jul!

Elisabeth Magnusson
Rosengren
KYRKOHERDE

Foto: Magnus Aronson

INNEHÅLL

2 Elisabeths ord

3-4 Mat, måltid och gemenskap
Olåsta dörrar är gästfrihet på landsbygden

5 Våra måltiders betydelse

6 Betlehem, brödets hus

7 ACT:s julinsamling – bryt en tradition

8 Grön mat till julbordet
Grönkålspaj och falska köttbullar.

9 Församlingens korsord

10 Ny personal

11 Notiser

Ny kör startar: Våga sjunga-kör och jullunch för dig 70+

12 Gudstjänster

Från advent till palmsöndagen. Även julens program.

13 Konserter och musik

Njut av någon av församlingens konserter eller sjung i kör.

14 Våra verksamheter

15 Personal och kontakt

16 Tankar på baksidan

Äta bör man...

FÖRSAMLINGSBLADET ges ut av Gustavsberg-Ingårö församling, Svenska kyrkan. Tidningen kommer ut med 4 nummer per år och distribueras till samtliga hushåll i församlingen.

ANSVARIG UTGIVARE:

Elisabeth Magnusson Rosengren

REDAKTION: Lars Liljemark,

Elisabeth Magnusson Rosengren,

Christer Engström

OMSLAGSBILD: Torsten Bundsen/Ikon

TRYCK: Tellogruppen.

Upplaga: 12 200 ex

Svenska kyrkan
GUSTAVSBERG-INGARÖ

Pappan Martin med sonen Edvin besöker Öppna förskolans fredagsgrill vid Ingarö församlingsgård.

Mat, måltid och gemenskap

Kanske har du hört historier om hur folk på landsbygden har dörren olåst när de gör nåt ärende.

NÅGON KAN JU KOMMA PÅ BESÖK och måste kunna sätta på kaffet i väntan på att husfolket återkommer. Då blir det påtår

tillsammans och man delar frågor och ärenden, vilket blir trevligare vid ett fika- eller matbord.

Den "Norrländska gästfriheten" kallar min mamma det. Den finns lite på många håll i världen. Mina beresta vänner har berättat att de fattigare de mött har trollat

fram mat och bjudit på. Gästfriheten var den största de mött. Omtumlade har de frågat sig: Hur kan de som nästan inte har något kan bjuda så? Hur är vi mot främlingar därhemma? Har vi bjudit in de nya grannarna ens? Klart att Covid har ställt till det, men hur gjorde vi innan?

Fortsättning nästa sida →

Generositet finns som påbud i många religioner och kulturer. Vi läser i bibeln ”Invandraren som bor hos er skall ni behandla som en infödd. Du skall älska honom som dig själv” 3 Mosebok 19:34. ”Kom ihåg att visa gästfrihet, ty det har hänt att de som gjort det har haft änglar till gäster utan att veta om det. Glöm inte att göra gott och att dela med er; sådana offer behagar Gud” Hebréerbrevet 13:2-3,16 Det är en god och önskvärd hållning. Vi ska vara öppna och gästfria.

Vi kan gärna bjuda in och bjuda hem, men måste jag? Orkar jag? Vi ska nog tolka påbudet som något som inte är ett individuellt ansvar i första hand utan något vi kan göra tillsammans. Kanske var det så att de fattigas grannar kom över med sin mat för att mätta mina vänner i exemplet ovan. Tillsammans!

Vi utgår från en kristen människosyn, alla

människors lika värde. ”Nu är ingen längre jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna, alla är vi ett i Kristus Jesus” Galaterbrevet 3:28. Den rike ska inte se sig som bättre än andra eller hålla på sin egen fina mat, utan dela den med andra - 1 Korintierbrevet 11.

MÅLTID I KYRKAN är förknippad med Herrens måltid, Nattvarden. Den är central. Vi delar bröd och vin och det blir tydligt att vi hör ihop med Kristus och med varandra, på ett jämlikt sätt. Vid nattvardsbordet möts även himmel och jord. Vi delar måltid även med de som gått före, alla heliga.

Vad gör vi i vår församling som är förknippat med måltid?

Vi bjuder in till gudstjänster med nattvard, fredagsgemenskap med middag, soppluncher, ungdomskvällar med middag, torsdagsträffar, julbord, julröt, sommarcafé och fika när vi delar ut mat.

Vi vill samlas spontant vid fikabord och mötas i nära samtal i sorgegrupper; bjuda på korv och fika i Öppna förskolan; körfika i pausen och mycket mer. Det ska vara låga trösklar, gratis eller överkomligt. Vi vill möta alla på ett människovärdigt sätt. Om vi får tro Agneta Dahlgren här nedan, *bryta ensamheten*.

Men vi vill också berätta om de vi möter som lever i nöd och utsatthet. Vara en röst åt de som inte hörs, som inte har mat vare sig de bor här eller i andra länder. Larma om matfattigdomen som växer, jobba för förändring och måttnad. Men också vara ett hopp, en öppen dörr, erbjuda ett varmt rum där nya och gamla vänner delar tankar och hopp.

När man delar en måltid ser man bortom olikheter. Det finns inte mycket som slår en gemenskap där man delar en måltid eller fika i kyrkan. Även om en påtår i ett oläst kök på landet också värmer gott.

Text: Lars Liljemark

Foto: Lars Liljemark

Vem gillar inte korv? Öppna förskolans fredagsgrill vid Ingarö församlingsgård är populär mötesplats för både barn och vuxna som letat sig dit från Gustavsberg och Ingarö. Inte sällan besöks även grillen av andra långväga gäster med anknytning till församlingen.

Foto: Lars Liljemark

Om julbordet på Ingarö

– För det första tänker jag på de som, liksom jag, inte kommer iväg på sånt här som julbord annars. Det är näst som man kan se fram emot, en stund med god julmat, musik och gemenskap. Att träffa gamla bekanta, byta några bord.

– Och många sitter kanske ensamma på julafton, då blir det här höjdpunkten. De kanske inte har någon familj eller kan fira tillsammans med familj eller vänner. För julen är trots allt vår största högtid, tycker jag, säger Agneta Dahlgren.

Våra måltiders betydelse

När vi i juletid samlas för att ta del av julbordets alla frestelser är det mer än mat som lockar. En måltid är ett möte, ett sätt att överföra värderingar.

ATT ÄTA OCH DELA MÅLTIDEN med andra tillhör människans äldsta ritualer. Med måltiden kom inte bara mättnadskänslan, genom den blev man även del i gruppens gemensamma världsuppfattning.

Och orden avslöjar innebörden. Det latinska ordet för att dela bröd är *com pang*. Samma ord som betyder sällskap. Man kan helt enkelt se mat som gemenskap, att vi hänger ihop och är en del av varandra. Samma tankegång som i nattvarden, att genom brödet och vinet blir vi till del av något större – Jesu kropp och blod.

Att samlas och äta tillsammans är grundläggande för människan och har följt henne genom hela historien. Längre tillbaka fyllde de gemensamma måltiderna flera funktioner. Ett syfte var att hålla oron om renhet och

fara på avstånd. Eftersom mat på den tiden kunde utgöra en hälsorisk, blev det kollektiva ätandet en bekräftelse inför varandra att maten var tjanlig. Det gemensamma ätandet bekräftade inte bara födans ätbarhet. I måltiden tog man även del av och legitimerade gruppens normer och världsuppfattning. Med tuggorna och mättnadskänslan fick man grunden för etik, miljö och ande. I bibeln uttrycks exempelvis i *3 Moseboken* tydligt och klart vilka djur som anses rena och vilka som är tabu. Genom att acceptera dessa uppställda tabun höll man sig inte bara fria från sjukdomar utan blev också del i en trosuppfattning. Att dela en matkultur blir grunden för en gemensam världsbild. Man äter inte bara maten, man äter även ett kulturellt system.

I ANDRA KULTURER har måltidens ritualer haft drag av övernaturlighet eller magi. Där fanns en rädsla för att få i sig olika andeväsen via maten. För att hålla dessa borta från grytorna utfördes ritualer i samband med att maten tillreddes. Det kunde vara att

skala grönsakerna på ett sådant sätt att de blev ätbara. Om det ändå visade sig att det slunkit med en ande gjordes processen om med förhoppningen om bättre resultat.

Att det rituella har haft betydelse förstår man om man drar sig till minnes en scen ur *Shakespeares pjäs Macbeth*. Där kastar en grupp häxor allt vad som är förbjudet i en kittel för att bryta mot den fastlagda ordningen och locka fram naturens farliga krafter.

MEN NU TILLBAKA till julen som snart stundar. Kort sagt så äter vi inte bara för att bli mätta, utan i lika hög grad också för att bekräfta och knyta vänskapsband. Genom att bryta ett bröd med någon visar vi på tillit och gemenskap. Måltiden blir till en mötesplats, där vi människor umgås och utvecklar sympati för varandra. Så vad kan väl vara mer lämpligt inför julen än att bjuda in en vän, eller kanske till och med någon du bara är vagt bekant med, för att över en måltid lära känna den eller dem bättre?

Text: Christer Engström

Församlingens skördefest

I OKTOBER VAR DET SKÖRDEFEST I FÖRSAMLINGEN.

Vi människor har fått ansvaret och äran att värna skapelsen och jorden. En natur som också ger oss det mesta vi äter. Med hjälp av Trädgårdsgruppen har församlingen under året odlat och tagit vara på naturens fantastiska gåvor. Här ser ni en del av resultatet från årets skörd.

Foto: Magnus Aronson /Ifon

Olivodling och muren som omgärdar Betlehem. Jesu födelsestad Betlehem betyder brödets hus.

Betlehem, brödets hus

FRÅN JERUSALEM ÄR DET INTE LÅNGT till Betlehem. Åtminstone inte geografiskt, och så länge du inte är palestiniere – israeler får inte åka dit över huvudtaget. Som turist tar man en taxi eller buss till Checkpoint 300, visar pass för israeliskt militär och svarar på frågor. Därefter går man genom spärrarna.

För palestinier ser det däremot annorlunda ut. De som bor i Betlehem och arbetar i Jerusalem måste vara vid gränsposteringen i ottan, och ha tillstånd av Israel för att passera och för att arbeta. Den här tidskrävande proceduren måste de göra varje dag, både på dit- och hemvägen. Utan den palestinska arbetskraften skulle Israels redan dåliga ekonomi förvärras ytterligare.

Betlehem, den stad där Jesus föddes, är omgiven av en åtta meter hög betongmur uppförd av staten Israel. Muren går tvärs igenom palestinska områden och många olivbönder kan inte längre komma åt sina olivträd, som de får sin inkomst från och som de har ägt i generationer. De unga flyttar utomlands, om de kan, för att få ett bättre liv.

De gånger jag har varit i Betlehem har jag besökt en hantverksaffär och försökt bidra lite för att förbättra ekonomin. Ägarna är kristna och har haft samma verksamhet på samma plats i flera generationer. De tillverkar och säljer föremål i olivträ, både nyttoföremål men framför allt kristna föremål. Det mesta finns – krubbor, kors, ikoner, julgransdekorationer. Verkstaden ligger vägg i vägg med butiken, men där är det inte så stor aktivitet idag. Pandemin har satt sina spår.

JAG BRUKAR TA MIG TID, det är så många intryck när man kommer in. Så många vackra ting i olivträ och det luktar så gott i butiken. Så snart jag kommer in välkomnas jag varmt. Jag berättar för ägaren att jag ska handla åt både min familj hemma och till jobbet. Han ger mig en korg att lägga saker som jag vill köpa i. Och så säger han det där som gör att jag känner mig så enormt välkommen: ”Tack för att du kommer hit. Gud välsigne dig!”

En expedit ger mig något att dricka. ”Ta den tid du behöver” säger han. Jag handlar

och handlar. När jag ska betala har ägaren slagit av en stor summa och när jag protesterar är rabatten inte förhandlingsbar. Han packar noga in varje sak och ger mig kassar att bära i. Vi småpratar hela tiden, om våra familjer, om situationen och pandemins spår. Om våra olika kyrkor som ändå har samma grund; Jesus Kristus som föddes just här i Betlehem.

I Kyrkettan i Gustavsberg säljer vi en del produkter från Betlehem och övriga Västbanken, både från den butik jag skriver om här och från andra. Kom gärna förbi när vi har öppet och köp en julklapp – det blir en gåva som gör gott på mer än ett sätt.

När jag efter en lång stund går ut ur affären hälsar vi varandra med Gud välsigne dig och er. Väl hemma, när jag ska titta på mina inköp, hittar jag en vacker snidad figur med den heliga familjen inslagen bland allt det andra. ”Madame” står det på pappret. Gud välsigne er! Gud välsigne Betlehem!

Text: Ragnhild Johansson, präst i Gustavsberg-Ingårö församling

ACT:s julinsamling – bryt en tradition

act
Svenska kyrkan

Årets julinsamling pågår från 27 november 2022 till 6 januari 2023.

Legenden om helgonet Lucia bär på många viktiga budskap. Ett budskap handlar om att en flicka ska få säga ja till det hon själv vill. En flicka har rätt till sin egen kropp och sitt eget liv.

Berättelsen om Lucia är en berättelse om förfärliga övergrepp. Lucia blev bortlovad för att gifta sig redan som ung flicka. När hon övertalade sin mor att bryta förlovningen, straffades hon genom tortyr och sedan till

ett liv på bordell. Hon uppges då ha sagt att eftersom hon inte gav sig frivilligt skulle hennes kyskhet bestå.

Lucias motstånd väckte stor ilska hos omgivningen. Enligt vissa berättelser stack de ett svärd genom hennes hals, enligt andra stack de ut hennes ögon. Oavsett vilket våld hon utsattes för, så är en sak säker: Lucia straffades hårt för att hon trotsade samhällets normer.

FLICKORS SITUATION IDAG. Runtom i världen utsätts flickor än idag för samma typ av övergrepp som Lucia utsattes för. Tvångsgifter,

könsstympning, sexuellt våld och våld inom familjen är exempel på vanliga övergrepp mot flickor. Varje dag gifts över 30 000 flickor bort.

Flickor får tidigt ta hand om barn och utföra oavlönat hushållsarbete, vilket begränsar deras möjligheter att utbilda sig och skaffa sig en egen försörjning. Flickors och kvinnors kroppar ses i många fall som mäns egendom. I vissa samhällen har kvinnor ingen rätt att äga mark eller egendom, ingen rätt att ha eget bankkonto och ingen rätt att rösta. Beroendeställningen leder till stor ohälsa.

ACT SVENSKA KYRKAN GÖR SKILLNAD. Som trosbaserad aktör har Act Svenska kyrkan ett unikt nätverk i samhällen där religiösa ledare har stort inflytande över människors liv och vardag. Det ger möjlighet att påverka kränkande normer och diskriminerande familjelagstiftning. När kyrkor tar ställning emot exempelvis könsstympning och barnåktenskap, kan en förändring ske i samhället.

Act Svenska kyrkan arbetar tillsammans med lokala krafter för att långsiktigt förändra. Det handlar om utbildning kring farorna med könsstympning, påverkan för att förbjuda barnåktenskap och projekt för att flickor ska tillåtas gå i skolan. Det handlar om att bryta tabun som rör jämställdhet och sexualitet och stå upp för alla människors lika värde.

LEGEN DEN OM LUCIA GER HOPP. Kanske är det just Lucias kamp för sitt liv, sin kropp, sin tro och sin värdighet som gjort att vi idag firar henne med en stor ljushögtid. Att vi låter Lucia bli en symbol för ljuset i mörkret. Legenderna om Lucia kan ses som en påminnelse om att värna alla flickors rätt att få bestämma över sina egna kroppar och kunna göra egna val. Tillsammans genom Act Svenska kyrkan kan vi ge fler flickor möjlighet att ta makten över sina egna liv.

Julinsamlingen pågår 27 nov 2022 till 6 jan 2023. Swisha din gåva till **9001223** Under denna period kommer vi att samla in pengar till Act Svenska kyrkan - *För varje flickas rätt till ett värdigt liv!*

Låt en grönkålpaj med valnötter ta plats på årets julbord som komplement till mer traditionella julrätter.

Grön inspiration till julbordet

Det finns goda alternativ till köttbullar, skinka och prinskorv att ha på julbordet. Det är inte nödvändigt att vara så drastisk att allt kött försvinner från bordet, men med goda gröna alternativ kan köttmängden minska. *Våga prova, för din och miljöns skull.*

Grönkålpaj med valnötter

Pajskal:

75 g smör eller margarin
2 1/2 dl vetemjöl
3/4 dl kvarg

Fyllning:

250 g färsk grönkål,
2-3 rödlökar
1 msk olja
1 tsk salt, 1 krm svartpeppar
2 dl riven cheddarost
1 dl grovhackade valnötter

Äggstanning:

3 ägg
2 dl vispgrädd
1 dl mjölk

Pajskal: Skär smöret i bitar och hacka ihop med mjölet. Tillsätt kvarg och arbeta ihop en deg. Tryck ut den i en pajform, ca 24 cm i diameter (för 10 portioner). Nagga med

gaffel och låt vila kallt i 30 minuter.

Sätt ugnen på 200 °C.

Förgrädda pajskalet i 10 minuter.

Fyllning: Grovhacka grönkålen, koka i lätt-saltat vatten i några minuter. Låt rinna av. Skala och skiva löken. Fräs lök och grönkål i olja i en stor stekpanna. Salta och peppra.

Äggstanning: Vispa ihop ägg, grädd och mjölk.

Fördela grönkålsblandningen och osten i pajskalet. Häll över äggstanningen. Strö över valnötterna.

Grädda i nedre delen av ugnen i 25-30 minuter.

Falska köttbullar

1 1/2 dl mandel, ca 100 g
1 1/2 dl ströbröd
1 1/2 dl riven ost
2 msk riven gul lök
1 tsk salt, 1 krm svartpeppar

3 ägg

1 msk vatten

1 l buljong att koka bullarna i smör till stekning

Tillagning: Mixa mandeln fint i matberedare. Blanda mandel, ströbröd, ost, lök, salt och peppar. Tillsätt ägg och vatten. Forma smeten till runda små bullar. Koka upp buljongen, lägg i bullarna och låt dem koka i ca 8 min. Ta upp dem med hålslev och stek dem i smör så att de får en gyllenbrun yta.

Evelina Andersson

Ålder och familj

Jag är 44 år och lever tillsammans med min sambo och våra två barn.

Det gör jag i församlingen

Jag kommer jobba som ungdomspedagog från 1 december.

Varför Gustavsberg-Ingårö församling?

En vän till mig har talat gott om församlingen, och då jag även bor nära, kändes det som ett bra alternativ att söka mig till Gustavsberg-Ingårö församling. Jag har även tagit del av församlingens fantastiska gudstjänstarbete och känner mig hemma där.

Det har jag gjort tidigare

Jag har under 20 år arbetat med barn och ungdomar inom skolans värld. Min första tjänst var på ett högstadium som resurs, och som fritidsledare på ungdomsgården på samma skola. Efter föräldraledning började jag arbeta på fritids med de yngsta barnen F-3, jag vidareutbildade mig till grundskolelärare mot fritidshem. På fritids har jag blivit kvar tills nu.

Så kopplar jag av på fritiden

Jag tillbringar mycket ledig tid till att pyssla i trädgården, gräva, plantera, plocka en bukett eller fota blommor i närbild. Att ta mig upp eller ner för en fjälltopp, vinter som sommar, eller sitta på en klippa i skärgården tillsammans med familjen är också något som får mig att koppla av. Men att slappa i soffan, framför en bra serie, är ändå det vanligaste när vardagen rullar på.

Camilla Ulén

Ålder och familj

57 år Johan min man och våra 4 barn, Elina, Agnes, Tilda och Edvin.

Det gör jag i församlingen

Präst med inriktning vuxenverksamhet.

Varför Gustavsberg-Ingårö församling?

Jag värdesätter mycket att få arbeta där jag bor. Jag och min man flyttade till Ingårö 1993 har jag under åren lärt känna många Värmdöbor. När vi möts på byn eller i församlingen är startsträckan till det goda samtalet kortare än om vi möttes för första gången. Jag ser fram mot att få tjänstgöra i församlingens olika kyrkorum och även närheten till vackra omgivningar och fantastisk natur med stora möjligheter till verksamheter utomhus.

Det har jag gjort tidigare

Jag har arbetat som präst sedan 2002 då jag som nyvigd präst fick min första tjänst i Gustavsberg-Ingårö församling. 2015 började jag som präst i Saltsjöbadens församling och från 2017 arbetade jag i Värmdö församling. Innan jag blev präst arbetade jag på SAS på Arlanda. Jag har även arbetat i klädbutik, som vikarie i Brunn skola och jag har kört taxi för Värmdö taxi.

Så kopplar jag av på fritiden

Jag älskar att vara utomhus, i trädgården, i skogen och på sjön. Jag tycker om att vandra, umgås, äta god mat och att sy.

Robert Löfgren

Ålder och familj

51 år, gift och 11 barn.

Det gör jag i församlingen

Kyrkogårdsarbetare.

Varför Gustavsberg-Ingårö församling?

Lite av en slump. Jag träffade på församlingens kyrkogårdschef Tina som ville att jag skulle börja arbeta här.

Det jag har gjort tidigare

Jag har arbetat som parkarbetare åt Stockholmskem.

Så kopplar jag av på fritiden

Umgås med familjen.

Gröna rutan

SVENSKA KYRKANS MILJÖDIPLOMERING

Miljödiplomeringen för hållbar utveckling är ett redskap för att ställa om verksamheten till en utveckling som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar för alla människor. Kyrkans diplomering är unik på bland annat följande sätt:

- drivkraften är en teologisk övertygelse om att vi måste arbeta med frågor om hållbar utveckling.
- helhetssynen på hur ekologiska, sociala, ekonomiska och andliga faktorer samverkar i ett globalt och lokalt perspektiv.
- diplomeringsarbetet handlar om att utföra konkreta förbättringsåtgärder
- metoden är ett verktyg som leder till förändrade värderingar och hållbara rutiner.

Så här vill vi arbeta för att uppnå steg 2 i miljödiplomeringen

Kyrkogård och markanläggningar
Främjar biologisk mångfald och värnar kyrkogården och marken genom att använda miljövänliga metoder.

Varor och tjänster

Vi ställer miljö- och hållbarhetskrav på våra leverantörer. Vi försöker alltid beställa ekologiska, lokala eller Fair-tradeprodukter så långt det är möjligt.

Transporter och kommunikation

Vi tar tåget eller reser med SL när det är möjligt. Målet är att församlingens samtliga bilar ska drivas på el. Vi går allt mer från information på papper till digitala medier.

Avfall

Vi har rutiner och behållare för skräp, var sak på sin plats. Vi matavfallssorterar som sen blir till biogas.

Kyrkor och våra övriga byggnader

Vi har bytt det mesta av belysningen till ledlampor. Vi har installerat bergvärme för byggnaderna på Ingarö.

Jullunch för dig 70+

För dig som är 70 år eller äldre och församlingsbo **bjuder församlingen på jullunch**. På Ingarö är vi i församlingsgården to 8 dec, i Gustavsberg i Kyrketan kl 11.30: må 12 dec, ti 13 dec och to 15 dec. Andakten blir vid julbordet. Musikunderhållning av Eliassons orkester. Begränsat antal platser. Anmälan 23 nov-30 nov, tel. 08-570 380 75 under församlingens expeditionstider, se sid 15.

Matkasse blir julkasse

FÖR DIG SOM ÖNSKAR få hjälp med **extra julmat** delar församlingen ut julkassen onsdag 21 december

Plats: Kyrketan, Värmdögatan 1

Barnfamiljer: drop in kl. 14:00-16:00

Julkasse för övriga: kölappar delas ut kl. 18:30. Utdelning av julkasse kl. 19:30.

Första matkassen 2023 är 11 januari.

Annandagsfirande

Dela gemenskapen med oss på Annandag jul kl 14-16. Vi bjuder på gröt och smörgås i Kyrketan, Värmdögatan 1. I samverkan med Djurö, Möja och Nämndö församling, Värmdö församling, Skärgårdskyrkan och Värmdö kommun.

VÄLKOMMEN SOM MEDLEM!

Ny kör för dig 20-60 år

Caroline Blad och Therése Hamber leder församlingens nya blandade kör.

Välkommen att vara med och starta upp en ny vuxenkör! En kör för dig med eller utan körvana. Vi söker sångare i åldern 20-60 år, både dam- och herrstämmor. Repertoaren kommer vara friskt blandad från **visa, gospel till klassisk musik**.

Övning varannan måndag (jämna veckor) kl. 18.30-20.00 i Ingarö församlingsgård med start 23 januari 2023.

Anmälan till Caroline eller Therése, se sid 15, eller droppa förbi! *Hoppas vi ses!*

TACK VARE DIG kan vi finnas där människor finns. För glädje och sorg. Samtal och stöd. För de ensamma och äldre. **Barnen, familjen och tonåringarna.** För ensamstående. De särskilt utsatta. För dop, konfirmation, giftermål och begravning. Psalmsång och gudstjänstfirande. Kaffe och soppa. Kropp och själ. Musik och konserter. För tankar om livet, kärleken och Gud. Som medlem kan du göra skillnad, påverka, vara en del av något större.

Du kan bli medlem på flera olika sätt

- Gå in på vår hemsida, www.svenskakyrkan.se/gustavsberg-ingaro, och fyll i den elektroniska ansökan.
- Besök församlingens expedition och hämta inträdesblankett.
- Kontakta oss på telefon eller mejl för att få inträdesblanketten skickad till dig, för mejl och telnr, se sid 15.

GUDSTJÄNSTER ADVENT till Palmsöndagen

Sön 27 nov kl. 11.00
Gustavsbergs kyrka
Högmässa.
Gustavsbergs Vokalensemble
och Gustavsbergs Kammarkör.
Gustavsbergs Mässingssextet.

Sön 27 nov kl. 11.00
Ingarö kyrka
Gudstjänst.
Ingarö Kyrkokör och
Vokalensemblen Doxy.

Sön 27 nov kl. 15.00
Gustavsbergs kyrka
Adventsgudstjänst med liten
och stor. Musiklekis medverkar.

Ons 30 nov kl. 08.30
Gustavsbergs kyrka
Morgonmässa.

Sön 4 dec kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa.
Ensemble ur Gospelkören.

Fre 9 dec kl. 09.30
Ingarö kyrka
Dopängelgudstjänst.

Sön 11 dec kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa.

Sön 11 dec kl. 16 Ingarö kyrka
Gudstjänst.

Ons 14 dec kl. 08.30
Gustavsbergs kyrka
Morgonmässa.

Sön 18 dec kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa.

24 dec-6 jan, se ruta till höger

2023

Sön 8 jan kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa.

Sön 15 jan kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa.

Sön 22 jan kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa.

Su 22. tammikuuta klo 14
Gustavsbergin kirkko
Suomenkielinen messu –
Mässa på finska.

Sön 22 jan kl. 16 Ingarö kyrka
Gudstjänst.

Ons 25 jan kl. 08.30
Gustavsbergs kyrka
Morgonmässa.

Sön 29 jan kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa.

Sön 5 feb kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa. Tonfiskar och
KanNoter.

Sön 5 feb kl. 16 Ingarö kyrka
Gudstjänst.

Sön 12 feb kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa.

Su 12. helmikuuta klo 14
Gustavsbergin kirkko
Suomenkielinen messu –
Mässa på finska.

Sön 19 feb kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa. Körgrupp ur Gustavs-
bergs Vokalensemble och Gus-
tavsbergs Kammarkör. Försam-
lingens nya präst Camilla Ulén
och pedagog Evelina Andersson
välkomnas.

JUL OCH NYÅR I VÅR FÖRSAMLING

Lör 24 dec kl. 10
Gustavsbergs kyrka
Julspel.

Lör 24 dec kl. 17 Ingarö kyrka
Julbön. Stefan Sjalander, orgel.

Lör 24 dec kl. 23.30
Gustavsbergs kyrka
Midnattsmässa. Helena Engardt
och Per-Håkan Precht, sång.
Anders Modig, cello.

Sön 25 dec kl. 07 Ingarö kyrka
Julotta.

Sön 25 dec kl. 09
Gustavsbergin kirkko
Jouluaamun jumalanpalvelus/
Finsk julotta.

Mån 26 dec kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa.

Lör 31 dec kl. 17
Gustavsbergs kyrka
Nyårsbön. Therese Hamber
och Caroline Blad, sång.

**Sön 1 jan kl. 14 Sjölidens
kapell, Värmdö Nyårsmässa**
(sammanlyst med Värmdö
församling).

**Fre 6 jan kl. 18 Gustavsbergs
kyrka Musikgudstjänst**
Sångare ur Gustavsbergs
Vokalensemble och Gustavs-
bergs Kammarkör.

Foto: Jeff Weese/Iforn

Varje torsdag firar vi
Kvällsmässa kl 18.30
i Gustavsbergs kyrka

Sön 19 feb kl. 16 Ingarö kyrka
Taizégudstjänst.
Ingarö kyrkokör.

Askonsdagen 22 feb kl. 08.30
Gustavsbergs kyrka
Morgonmässa.

Sön 26 feb kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa.

Sön 5 mars kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa. Sångtrio från
Gustavsbergs Vokalensemble.

Sön 5 mars kl. 16 Ingarö kyrka
Gudstjänst.

Sön 12 mars kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa.
Vokalensemblen Doxy.

Sön 19 mars kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa.
Gustavsbergs Kammarkör.

Su 19. maaliskuuta klo 14
Gustavsbergin kirkko
Suomenkielinen messu –
Mässa på finska.

Sön 19 mars kl. 16 Ingarö kyrka
Gudstjänst.
Musiklekis Ingarö.

Ons 22 mars kl. 08.30
Gustavsbergs kyrka
Morgonmässa.

Sön 26 mars kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Högmässa. Ingarö kyrkokör.

Sön 2 april kl. 11
Gustavsbergs kyrka
Familjegudstjänst.
Musiklekis och Våga sjunga-
kören.

Sön 2 april kl. 16 Ingarö kyrka
Gudstjänst. Körgrupp ur Vokal-
ensemblen Doxy.

Konserter och musik

Fri entré till
våra konserter

Söndag 4 december kl. 18.00

i Gustavsbergs kyrka

Gospelkonsert

Gustavsbergs Gospelkör

Söndag 11 december kl. 18.00

i Gustavsbergs kyrka

Adventskonsert

Gustavsbergs Kammarkör och

Vokalensemblen Doxy.

Gustavsbergs Mässingssextett.

Tisdag 13 december kl. 18.00

i Gustavsbergs kyrka

Luciatågskonsert

Barnkörerna Tonfiskarna och KanNoter.

Lördag 17 december kl. 17.00

i Ingarö kyrka

Festkonsert

Ingarö kyrkokör och Vokalensemblen Doxy

sjunger in julen. Musiker och solister. Efter

konserterna musikcafé i Ingarö församlings-
gård.

Söndag 18 december kl. 14.00

i Gustavsbergs kyrka

Kauneimmat joululaulut –

De vackraste julsångerna

Solisti/Solist: Tessa-Maria Lehmussaari,
laulu/sång. Silja Levander, piano.

Söndag 18 december kl. 18.00

i Gustavsbergs kyrka

Julkonsert "A ceremony of Carols"

Gustavsbergs Vokalensemble.

Ljubica Sekulic, harpa.

Anders Modig, cello.

Fredag 6 januari kl. 18.00

i Gustavsbergs kyrka

Musikgudstjänst

Sångare ur Gustavsbergs Vokalensemble

och Gustavsbergs Kammarkör.

Su 5. helmikuuta klo 15.00

Gustavsbergin kirkko

Rauhan ja toivon lauluja

Sånger om fred och hopp

Jaakko Löytty och Mikko Alatalo.

Söndag 19 februari kl. 18.00

i Gustavsbergs kyrka

Gospelkonsert

Söndag 26 mars kl. 18.00

i Ingarö kyrka

Mariakonsert

Gustavsbergs Vokalensemble.

Välkommen att ta del av våra musikupplevelser i Gustavsberg-Ingarö församling. Kanske vill du själv börja sjunga i en kör? Kontakta då någon av våra körledare.

VÅRA KÖRER

GUSTAVSBERGS KAMMARKÖR

Blandad kör för dig med körvana.

Från a cappella till stora kör- och

orkesterverk. Se även körens hemsida:

www.gustavsbergskammarkor.se

Gustavsbergs kyrka

Onsdagar 19.00–21.30

Ledare: Helena Engardt

GUSTAVSBERGS VOKALENSEMBLE

Blandad körensemble. För dig med kör-

vana. Se även körens hemsida:

gustavsbergsvokalensemble.se

Gustavsbergs kyrka

Tisdagar 19.00–21.30

Ledare: Helena Engardt

INGARÖ KYRKKÖR

Blandad kör med huvudsakligen

"klassisk" repertoar.

Ingarö församlingsgård.

Tors 18.30–21.00

Ledare: Per-Håkan Precht

VOKALENSEMBLEN DOXY

En damkör som sjunger blandad

repertoar.

Ingarö församlingsgård

Tisdagar 19.00–21.00

Ledare: Per-Håkan Precht

GUSTAVSBERG GOSPEL

Gospelkör med blandade åldrar.

För dig med körvana.

Ingarö församlingsgård.

Onsdagar 19.00–21.00

Ledare: Maria Sandell

VÅGA SJUNGA-KÖREN **NY KÖR!**

Nystartad kör. Start 23 januari 2023.

En kör för dig med eller utan körvana.

Vi söker sångare i åldern 20–60 år, både
dam- och herrstämmor, se även sid 11.

Ingarö församlingsgård.

Måndag (jämn vecka) kl. 18.30–20.00

Ledare: Caroline Blad, Therése Hamber

KONTAKT

Helena Engardt 08-570 380 60

Per-Håkan Precht 08-570 380 93

Maria Sandell 08-570 380 50

Therése Hamber 08-570 380 99

VÅRA VERKSAMHETER

Våra flesta verksamheter startar v.3 2023. För ev ändringar, se vår hemsida

BARN OCH FAMILJ

ÖPPEN FÖRSKOLA 0-5 ÅR
Öppna förskolan i Kyrkettan och i Ingarö församlingsgård vänder sig till föräldrar som är hemma med barn. Vi leker, har sångstund, fikar och umgås.

Kyrkettan, Värmdögatan 1:
Tis 9.00-11.30, *sagostund kl 10.*
Tor 12.30-15.00 (*Babysång kl.13.00-13.30 Klapp & Klang kl.14.00-14.30*). **Start v. 3**

Ingarö församlingsgård:
Mån 9.00-11.30 (*Babysång kl.9.30-10.00, Klapp & Klang kl. 10.30-11.00*). **Start v. 3**
Fre 9.00-11.30 Utomhusdag med grill. **Start v. 3**
Kontakt: Caroline Blad.

PYSSELVERKSTÄN NY GRUPP!
Pysselverkstämnan är för dig i årskurs 1-6. Vi pysslar, spelar spel och äter mellis.

Kyrkettan, Värmdögatan 1:
Ons 14.00-16.00. **Start v. 3**
Anmälan: Caroline Blad.
Max 15 personer, därefter kölista.

MUSIKLEKIS 5-6 ÅR
En lekfull kör med mycket rörelse, instrument och rytmik. Förälder/vuxen väntar utanför. Musiklekis medverkar i våra gudstjänster några ggr/termin. **OBS!** För närvarande fullt i grupperna, det går bra att sätta upp sig på kölista.

Ingarö församlingsgård:
Mån 16.00-16.30
Kyrkettan, Värmdögatan 1:
Ons 16.15-16.45
Tor 16.00-16.30
Kontakt och anmälan: Caroline Blad.

KÖREN TONFISKAR ÅK 1-3
Barnkör för killar och tjejer som sjunger en blandad repertoar. Kören medverkar regelbundet i våra gudstjänster och deltar i ett större konsertprojekt varje termin.

Kyrkettan, Värmdögatan 1:
Tisdagar 16.00-16.45
Kontakt och anmälan: Therése Hamber eller Caroline Blad.
Start v. 3

KÖREN KANNOTER ÅK 4-6
Barnkör för killar och tjejer som sjunger en blandad repertoar. I den här kören börjar vi även sjunga i stämmor och efter noter. Kören medverkar regelbundet i våra gudstjänster och deltar på ett större konsertprojekt varje termin.

Kyrkettan, Värmdögatan 1:
Mån 15.45-16.30 *Kontakt och anmälan: Therése Hamber.*
Start v. 3

UNG VUXEN

UNGDOMSKVÄLL
Öppet hus torsdagar för dig 14-19 år. Vi börjar 17.00, du är välkommen tidigare också, vår ungdomslokal står öppen! Middag ca 17.30. Kl 18.30 firar vi mässa, därefter mingel och aktiviteter. Ingen föränmälan krävs. **Start v. 3**

Kyrkettan, Värmdögatan 1.
Kontakt: Anna Berglund.

UNGDOMSKVÄLL LÖRDAGAR
Vi ses följande lördagar:
21 jan, 18 feb, 18 mars.
Tid: kl. 19.00-24.00

Kyrkettan, Värmdögatan 1.
Kontakt: Kristin Dahlqvist.

SAMTAL

STÖDGRUPP FÖR BARN OCH UNGA I SORG

Gruppen vänder sig till barn 6-18 år. Grupperna sätts samman utifrån barnens ålder och behov. Inför start träffas barn, vårdnadshavare och ledare för att ges möjlighet till personliga funderingar. Gruppen är ett samarbete i kontraktet.

Har du frågor, kontakta:
Emma Norling 08-570 380 68.

ENSKILDA SAMTAL. Önskar du prata med en präst eller diakon? Ta kontakt direkt eller via exp 08-570 380 50.

SORGEGRUPPER
Sorgegrupp, 7 träffar.
Vänder sig till dig som har mist någon närstående, make/maka, partner, syskon, förälder eller annan. Tillsammans med andra i liknande situation söker vi, i en fast mindre grupp, stöd, förståelse och tröst för att hitta vägar framåt.
Start tisdag 7 mars.
Kl. 14.30-16.00 Ingaröhemmet. Skjuts/samåkning går att ordna. *Anmälan och kontakt: Lars Liljemark 08-570 380 84.*

Sorgegrupp – digitalt, 7 träffar
Inget startdatum, start vid behov. *Anmälan och kontakt: Elisabeth Westerberg 08-570 380 69.*

MÖTESPLATSER

DIAKONINS ÖPPNA MOTTAGN.
Drop in mån kl 14.00-16.00 i Kyrkettan, Värmdögatan 1.
Du kan t ex få hjälp med vägledning och att fylla i papper

från myndigheter, kopiering och utskrifter. **Start 16 jan.**

SOPPLUNCH
Varannan tisdag kl 12-13.30 serveras sopplunch och program i Kyrkettan:
24 jan, 7 feb, 21 feb, 7 mars, 21 mars, 4 april, 18 april, 2 maj, 16 maj och 30 maj.
För program, se församlingens hemsida.

TORSDAGSTRÄFFEN
Gemenskap och fika. Tors kl 11-13 i Brasrummet, Ingaröhemmet. *Kontakt: Lars Liljemark.*
Start 19 januari.

FREDAGSGEMENSKAP - ÖPPET HUS
Fredag 17/2, 10/3, 21/4 och 12/5 kl. 17.30
Middag, pyssel och program för alla åldrar
Kyrkettan, Värmdögatan 1.
Kontakt: Elisabeth Westerberg.

MATKASSEN
Onsdagar, Kyrkettan Värmdögatan 1. Köllappar fr 18.30, utdelning 19.30.
Kontakt: Emma Norling, Lars Liljemark.
Första matkassen för terminen 11 januari.

Foto: Fabrice Villard/Unsplash

Nästa nummer av församlingsbladet kommer ut i slutet av mars.

FÖRSAMLINGSEXPEDITION

Bokning av dop, vigsel, begravning, hyra av lokal samt medlemsfrågor

Telefon: 08-570 380 75
Helgfri måndag, tisdag, torsdag och fredag kl.9:00-12:00
Onsdag kl.13:00-16:00

E-post: gustavsberg-ingaro.forsamling@svenskakyrkan.se

Besöks- och postadress: Värmdögatan 1, 134 31 Gustavsberg

KYRKOÅRDSEXPEDITION

Gravskötsel, gravsättning, askgravlund, minneslund, gravnummer

Telefon: 08-570 380 70
Helgfri måndag, tisdag och fredag kl. 9:00-12:00
Onsdag och torsdag kl.13:00-16:00

E-post: gustavsberg-ingaro.kyrkogardsforvaltning@svenskakyrkan.se

Besöks- och postadress: Kyrkogårdsvägen 10, 134 41 Gustavsberg

Gustavsbergs kyrkogård

Kyrkogårdsvägen 10

Ingarö kyrkogård

Ingarö kyrkväg 1

Har du allmänna frågor, eller inte vet vem du ska vända dig till?

Kontakta växeln, 08 -570 380 50, helgfri måndag-fredag kl. 08.00- 17.00

www.svenskakyrkan.se/gustavsberg-ingaro

PRÄSTER

Kyrkoherde

Elisabeth Magnusson Rosengren

08-570 380 54

Präst, enhetschef

Hjalmar Fryklind 08-570 380 78

Finskspråkig präst **Olli Hallamaa**

08-570 380 92

Präst **Ragnhild Johansson**

08-570 380 98

Präst **Katarina Lindgren**

08-570 380 52

Präst **Camilla Ulén**

08-570 380 53

DIAKONER

Kontrakt diakon, enhetschef

Emma Norling 08-570 380 68

Diakonimedarbetare **Lars Liljemark**

08-570 380 84

Diakon **Elisabeth Westerberg**

08-570 380 69

MUSIKER

Organist, enhetschef **Helena Engardt**

08-570 380 60

Kyrkomusiker **Per-Håkan Precht**

08-570 380 93

Körledare **Maria Sandell** 08-570 380 50 vxl

Vik kyrkomusiker **Marianne Viper**

08-570 380 61

PEDAGOGER

Pedagog **Anna Berglund** 08-570 380 87

Pedagog **Caroline Blad** 08-570 380 91

Musikpedagog **Therése Hamber**

08-570 380 99

Pedagog **Kristin Dahlqvist** 08-570 380 88

Pedagog **Evelina Andersson** 08-570 380 82

KANSLI

Ekonom, enhetschef **Lotta Lindberg**

08-570 380 64

Kommunikatör, IT-samordn **Ylva Larsson**

08-570 380 55

Kommunikatör, dataskyddsbud

Christer Engström 08-570 380 85

Förvaltningssekreterare

Katarina Pettersson 08-570 380 76

PERSONAL & KONTAKT

Förvaltningsassistent **Nanna Ojanaho**

08-570 380 86

VAKTMÄSTARE

Vaktmästare/kyrkvaktmästare

Susanna Enberg 08-570 380 81

Kyrkvaktmästare/fastighetsskötare

Tommy Ekmark 08-570 380 65

Vaktmästare/fastighetsskötare

Thomas Lundberg 08-570 380 83

KOCK

Husmor **Sara Jonsson** 08-570 380 63

LOKALVÅRDARE/HUSVÅRD

Lokalvårdare **Sirpa von Strokirch**

08-570 380 79

Husvård **Sunatcha Ngawsuwan**

08-570 380 66

Husvård **Karin Fjaestad**

08-570 380 62

KYRKOÅRDSFÖRVALTNING

Kyrkogårdschef **Tina Sjöberg Olsson**

08-570 380 89

Förvaltningsassistent **Heidi Ripatti**

08-570 380 70

Kyrkogårdsarbetare **Åke Jansson**

08-570 380 73

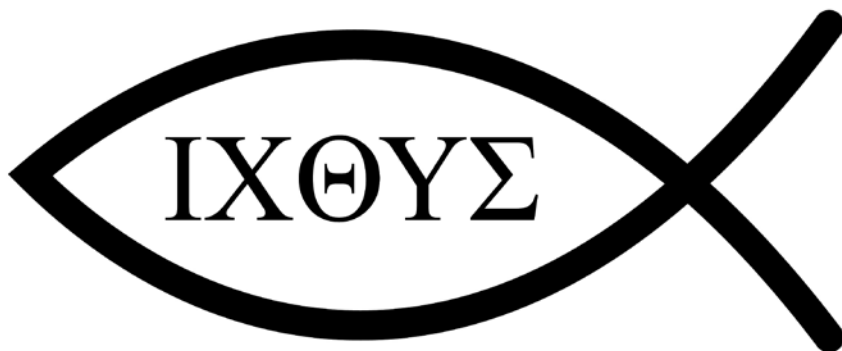
Kyrkogårdsarbetare **Robert Löfgren**

08-570 380 72

Foto: Highland Magazine/Unsplash

Tankar på baksidan

Fisk på grekiska stavas ICHTYS och råkar bestå av de första bokstäverna i orden "Jesus Kristus, Guds Son, Frälsare".

Gud bejakar våra behov av mat och dryck

Äta bör man annars dör man. Äta gör man ändå dör man.

ALLA VÅRA HÖGTIDER har en koppling till mat och måltid. Inte minst advent och jul. Men måltider hör ju också till vardagen och att äta och dricka är ju bokstavligen livsviktigt. Äta bör man – annars dör man.

Vid flera tillfällen under hans tid på jorden samlas människor kring Jesus och delar en måltid. Det börjar med bröllopet i Kana där Jesus är med och där han förvandlar vatten till vin när vinet tagit slut. Om inte annat visar det att Gud bejakar våra behov av mat och dryck och fest.

Vid flera andra tillfällen handlar det också om mat. Till exempel en gång när massor av folk är samlade och lärjungarna inte kan fixa mat åt alla. Då sker ett under, brödundret. Jesus tar fem bröd och två fiskar, tackar Gud, delar brödet och börjar dela ut till lärjungarna som delar vidare till folket. Maten räcker till 5000 män plus alla kvinnor och barn på platsen.

Återigen bejakar Gud vårt behov av mat

men berättelsen pekar också på vad som händer när vi delar med oss. Jag tänker att kanske är undret inte främst att så lite räcker åt så många utan att när Jesus delar med sig av det lilla han har tillgång till följer folket hans exempel och delar med sig så att alla, också dem som inte har något att dela, blir mätta. Dessutom kunde tolv korgar med resterna samlas in efteråt.

Just bröd och fisk förekommer ofta i evangelietexterna. Det är både väldigt konkret och jordnära men också symboliskt.

ATT BRYTA BRÖDET vid en måltid hörde till ledarens eller familjens överhuvuds uppgift. Därför kan man ofta läsa om hur Jesus gör detta i kretsen av lärjungarna eller i andra sammanhang. Brödsbrytelsen blir ett kännetecken på vem Jesus är och när han kommer till sin sista måltid som är en påskmåltid bryter han brödet och säger: "detta är min kropp som blir utgiven för er". Han är det levande brödet som kommit ner från himmelen.

Brödet är en bild av det liv Jesus delar med oss på jorden och i evigheten. Varje gång vi

följer hans exempel och bryter brödet i nattvardsmåltiden säger vi: "Brödet som vi bryter är en delaktighet av Kristi kropp. Så är vi, fastän många, en enda kropp, ty alla får vi del av ett och samma bröd". Livets bröd handlar om överlevnad och fest, om delande och gemenskap, tro och liv som räcker och blir över både på jorden och i himmelen. Jesus säger att han är det brödet (se psalm 296).

JAHA, OCH HUR ÄR DET MED FISKEN DÅ?

Jo, Jesus bjuder emellanåt också på fisk. Efter uppståndelsen när lärjungarna var tämligen förvirrade och undrande bestämde sig några för att "gå och fiska". Flera av dem var ju också fiskare till yrket. Men det blev inget vidare fiske. De fick faktiskt ingenting. Då plötsligt står Jesus på stranden och säger: "mina barn har ni ingen fisk" och så säger han åt dem att kasta ut näten på högra sidan i stället – och vips får de massor av fisk, 153 stora fiskar. Medan lärjungarna bärgar fångsten tänder Jesus en eld och lagar till fisk och bröd.

När de kommer i land säger Jesus som den bästa matmamma: "kom och ät". Fisken blev tidigt en symbol för Jesus. Fisk på grekiska stavas ICHTYS och råkar bestå av de första bokstäverna i orden "Jesus Kristus, Guds Son, Frälsare" (se psalm 156).

Äter gör man - ändå dör man. Man kan faktiskt dö både av att äta för lite och för mycket. Men hur vi än har det kommer vi till sist i alla fall att lämna livet på jorden. Bibelns texter om måltiden gestaltar hur det eviga livet är synligt också här i tiden. Och nattvarens måltid är som ett möte mellan himmel och jord.

ÖVERKURS: under tidiga förföljelser var fisken ett igenkänningstecken mellan kristna. En person kunde rita den ena halvan av fisken och om den andre personen ritade den andra kunde de identifiera varandra som kristna utan att riskera att bli avslöjade av romarna.

God jul!

Hjalmar Fryklind
PRÄST

Foto: Oscar Olsson